FUNDASHON MARIADAL

“OOGHEELKUNDIGE ZORG IN DE CARIBISCHE REGIO”

BONAIRE

Werkgroep internationale oogheelkunde
16 juni 2023, de Heksenketel, WKZ Utrecht

Patricia T.Y. Stappers
Oogarts Fundashon Mariadal

INHOUD

FUNDASHON MARIADAL

- Bonaire algemeen
- Gezondheidszorg algemeen
- Oogheelkunde

FUNDASHON MARIADAL

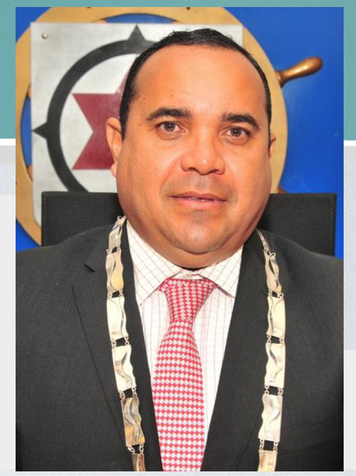
Opp=288 m2

L: 38,5 km

B: 4,0-8,0 km

FUNDASHON MARIADAL

BONAIRE

- Voertaal: Papiaments en Nederlands
- 10-10-2010: “Bijzondere gemeente binnen het koninkrijk der Nederlanden”
- Gezaghebber: Edison Reina
- Munteenheid: Amerikaanse dollar

FUNDASHON MARIADAL

DEMOGRAFIE

Perioden	Caribisch Nederland			Bonaire			Sint Eustatius			Saba		
	Totaal mannen en vrouwen	Mannen	Vrouwen	Totaal mannen en vrouwen	Mannen	Vrouwen	Totaal mannen en vrouwen	Mannen	Vrouwen	Totaal mannen en vrouwen	Mannen	Vrouwen
	aantal											
2011	21 087	11 231	9 856	15 679	8 320	7 359	3 611	1 965	1 646	1 797	946	851
2012	22 304	11 838	10 466	16 541	8 730	7 811	3 792	2 081	1 711	1 971	1 027	944
2013	23 296	12 323	10 973	17 408	9 163	8 245	3 897	2 159	1 738	1 991	1 001	990
2014	24 279	12 779	11 500	18 413	9 635	8 778	4 020	2 225	1 795	1 846	919	927
2015	24 593	12 907	11 686	18 905	9 871	9 034	3 877	2 130	1 747	1 811	906	905
2016	24 548	12 745	11 803	19 408	10 122	9 286	3 193	1 645	1 548	1 947	978	969
2017	24 439	12 591	11 848	19 179	9 918	9 261	3 250	1 660	1 590	2 010	1 013	997
2018	25 052	12 899	12 153	19 549	10 102	9 447	3 348	1 728	1 620	2 155	1 069	1 086
2019	25 157	12 964	12 193	20 104	10 405	9 699	3 138	1 596	1 542	1 915	963	952
2020	25 987	13 456	12 531	20 915	10 869	10 046	3 139	1 607	1 532	1 933	980	953
2021	26 805	13 823	12 982	21 745	11 285	10 460	3 142	1 578	1 564	1 918	960	958
2022	27 726	14 300	13 426	22 573	11 693	10 880	3 242	1 636	1 606	1 911	971	940
2023	29 418	15 195	14 223	24 090	12 509	11 581	3 293	1 655	1 638	2 035	1 031	1 004

Bron: CBS

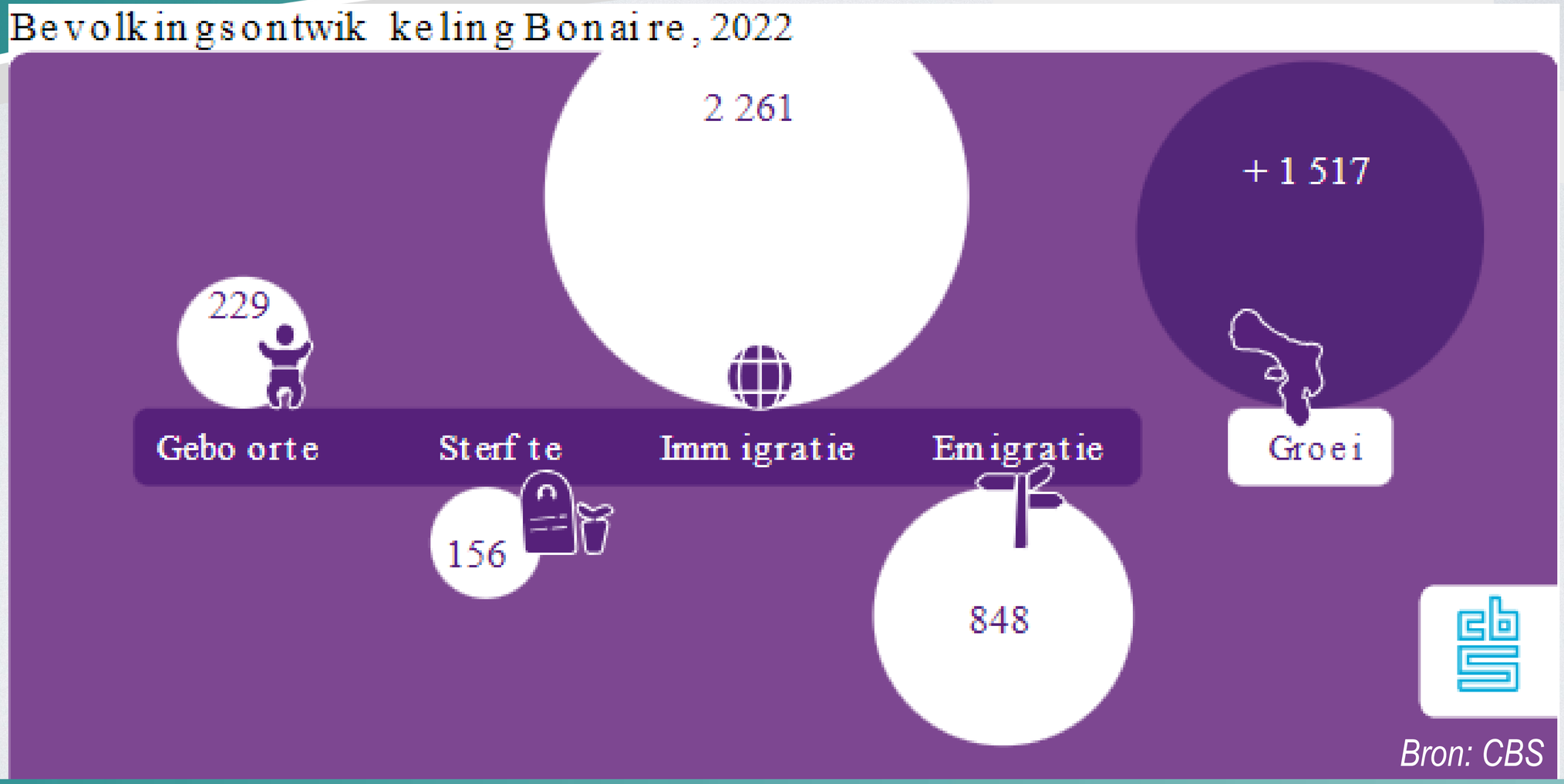
Ong. 8000 Bonairianen

6.3%

Bron: CBS

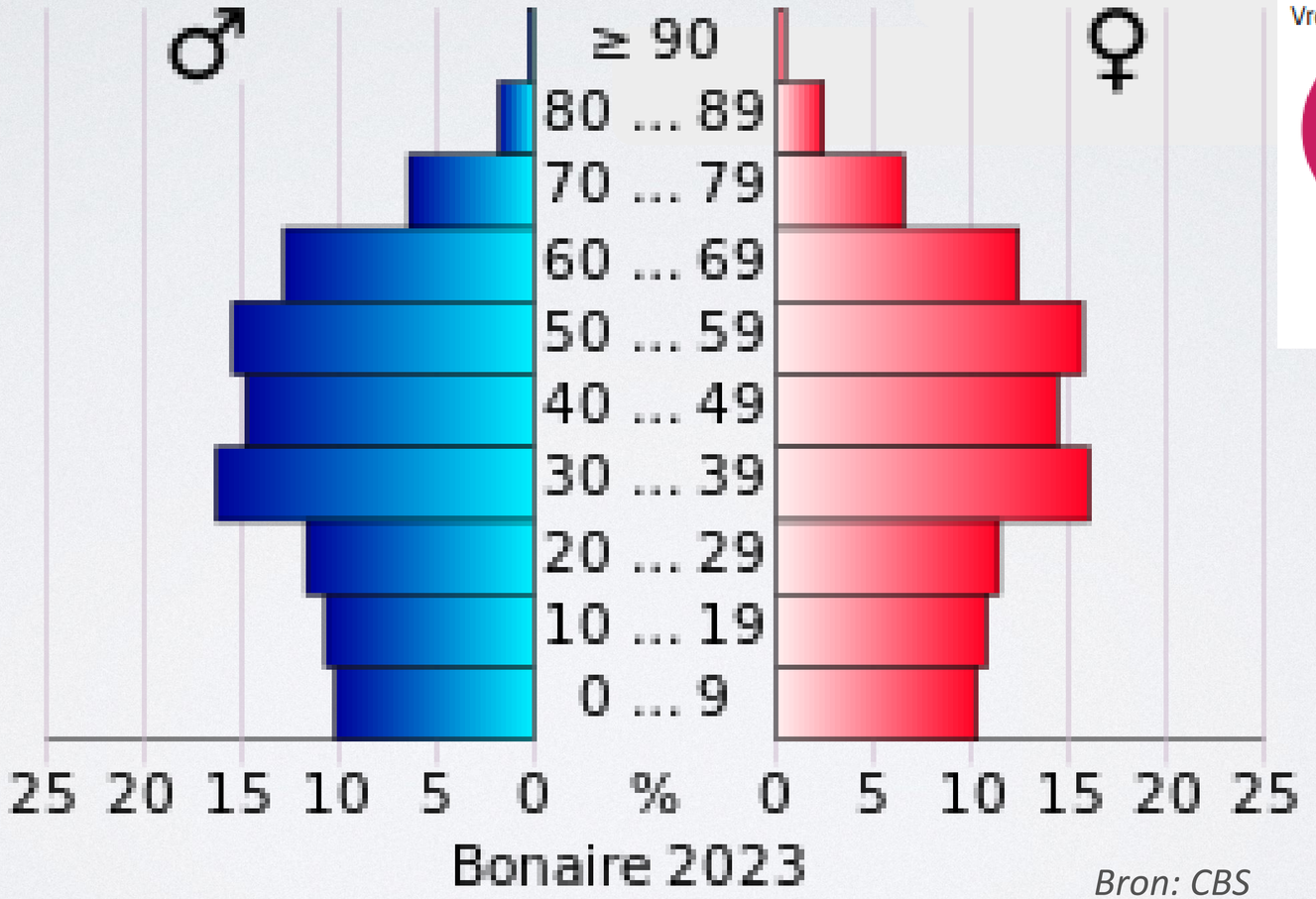
FUNDASHON MARIADAL

DEMOGRAFIE

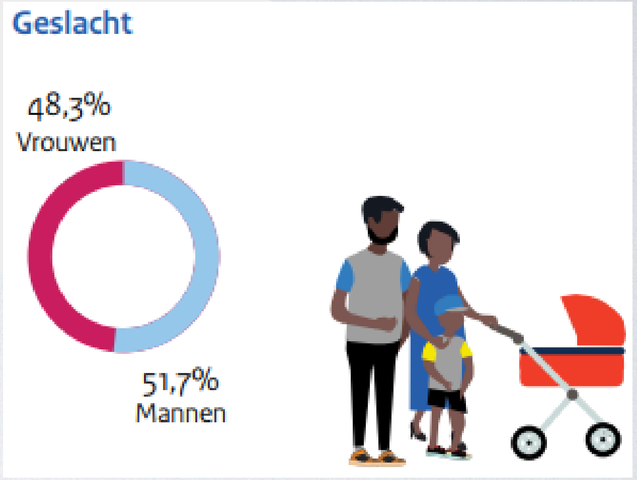

FUNDASHON MARIADAL

LEEFTIJDSOPBOUW

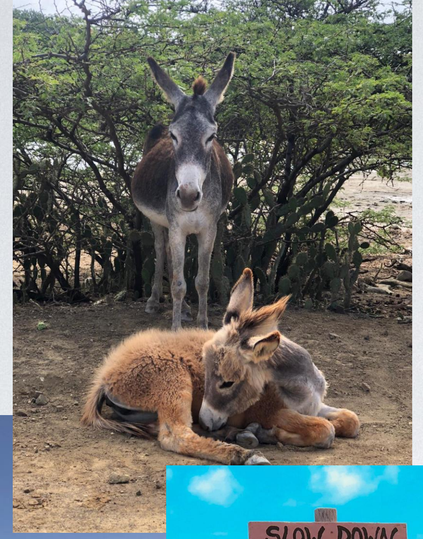

Bron: CBS

FUNDASHON MARIADAL

ECONOMIE - 1) TOERISME

(2019)

- 157.000 (per vliegtuig)
- 458.000 (per cruiseschip)

(2022)

- 173.000 (per vliegtuig)
- 56.600 (per cruiseschip)

FUNDASHON MARIADAL

ECONOMIE – 2) ZOUTWINNING

- 1672: West-Indische Compagnie
  - Afrikaanse slaven
- 1966: Cargill

FUNDASHON MARIADAL

WERKELOOSHEID

- 6.3%
- M = V
- Hoogste percentage: 15-25 j
  - Mn laagopgeleiden: 7-21%
- Laagst: 55+

FUNDASHON MARIADAL

GEZONDHEIDSZORG

Bron: Oog in Oog

FUNDASHON MARIADAL

ZORGVERZEKERING

2011: Zorgverzekering BES:

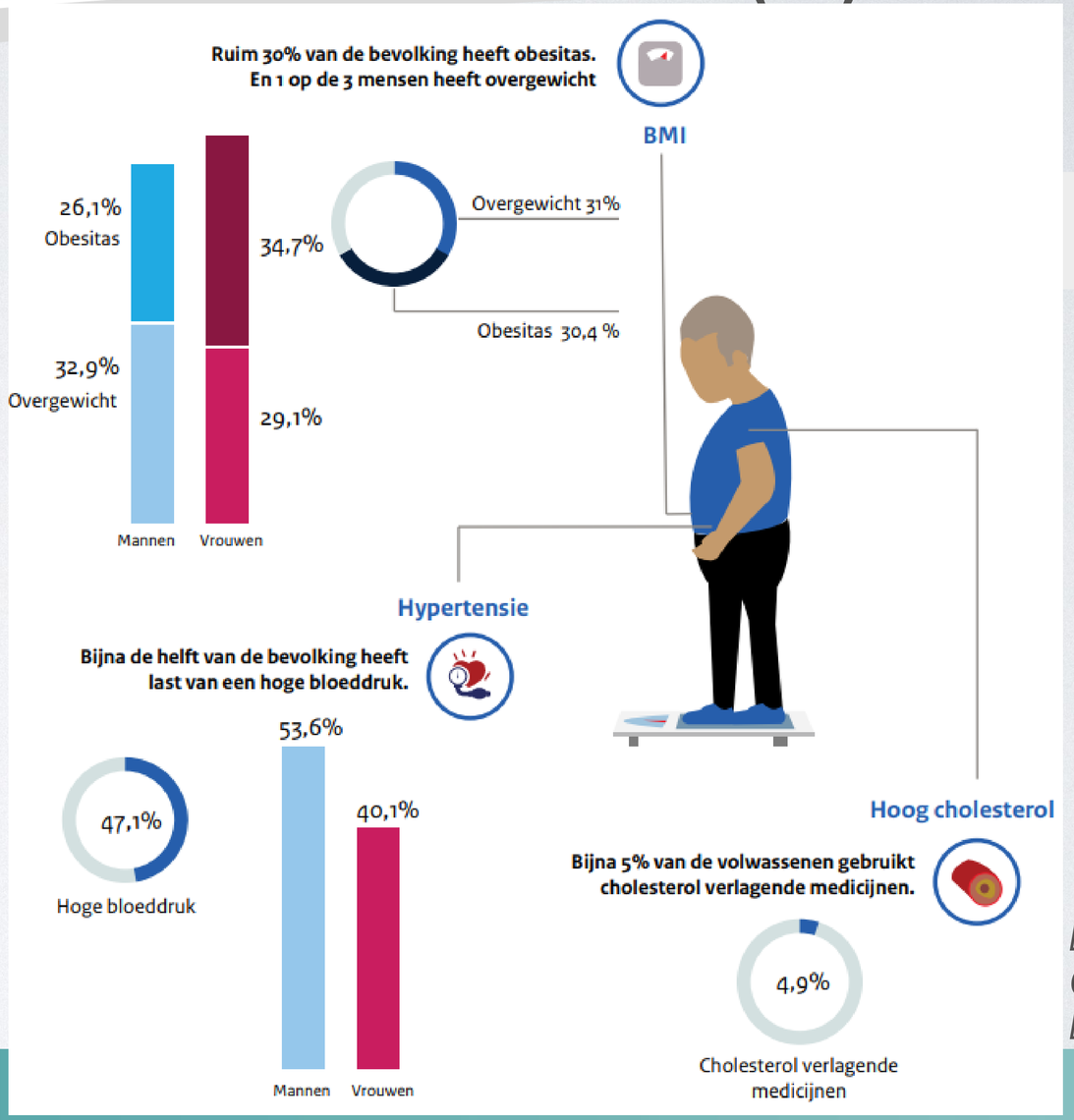
- Alle ingezetenen vd BES eilanden zijn automatisch verzekerd via ZVK (= zorgverzekeringskantoor)
- Geen ziektekostenpremie

MEDISCHE PROBLEMATIEK (1)

Oorzaken:

- Ongezond eetgedrag
  - 1/3 eet dagelijks groente + fruit
- Hoge vleesconsumptie
- Weinig beweging

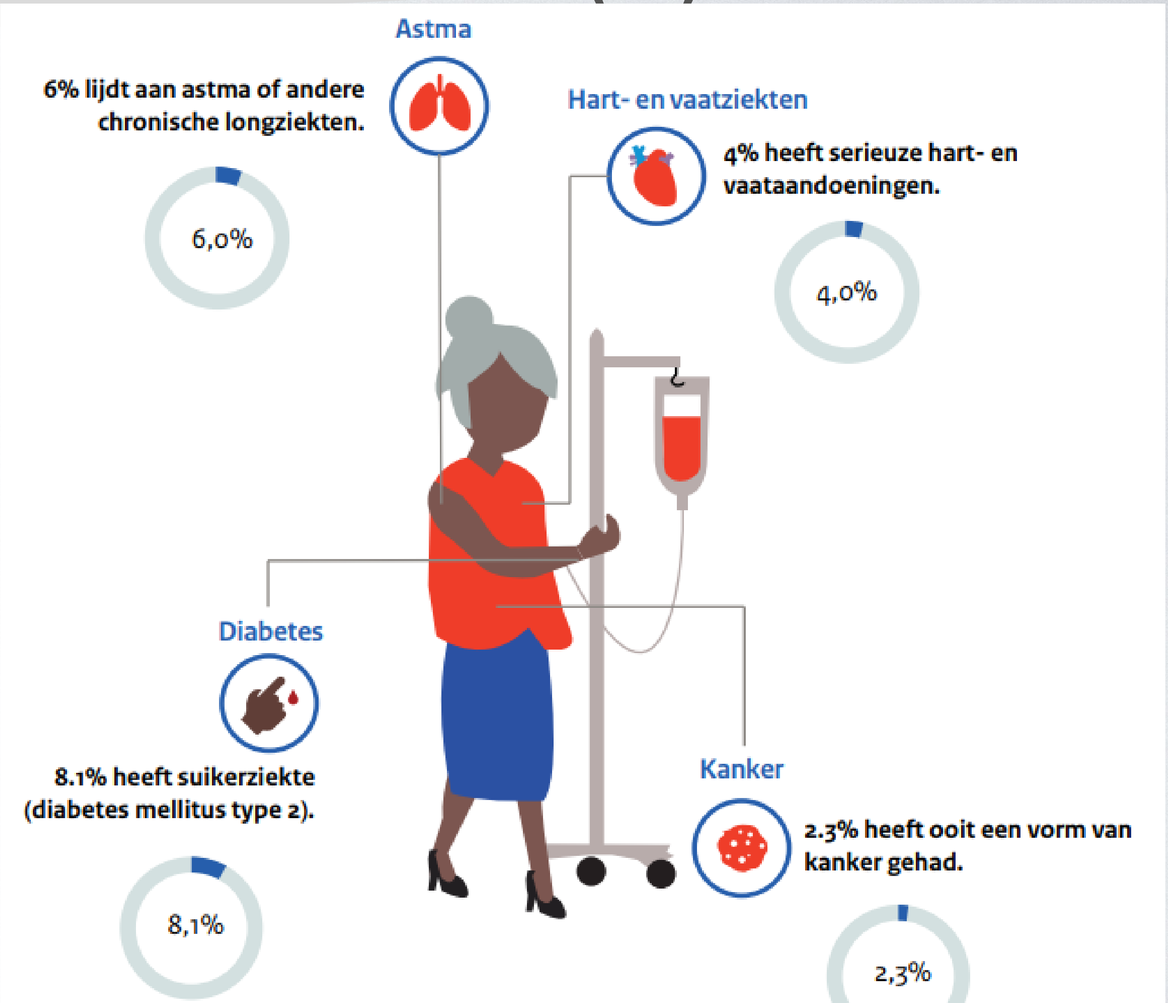
Bron: Publieke Gezondheid op Bonaire, OLB

FUNDASHON MARIADAL

MEDISCHE PROBLEMATIEK (2)

Meest voorkomende chronische aandoeningen:

1. Hypertensie (47.1%)
2. DM type II (8.1%)
3. Astma/ chronische longziekten (6.0%)

Bron: Publieke Gezondheid op Bonaire, OLB

FUNDASHON MARIADAL

OOGHEELKUNDE OP BONAIRE

Bron: Oog in Oog

Patricia T.Y. Stappers

Werkgroep internationale oogheelkunde, 16 juni 2023, de Heksenketel, WKZ

FUNDASHON MARIADAL

INTRODUCTIE

- Opleiding: OZR
- 2020-2021: ADRZ

- Maart 2021-heden: Fundashon Mariadal (FM)
  - Uitgezonden via jumulage AUMC
  - Destijds enige oogarts
  - Per okt 2022: 2e oogarts (Jacqueline Mohr)

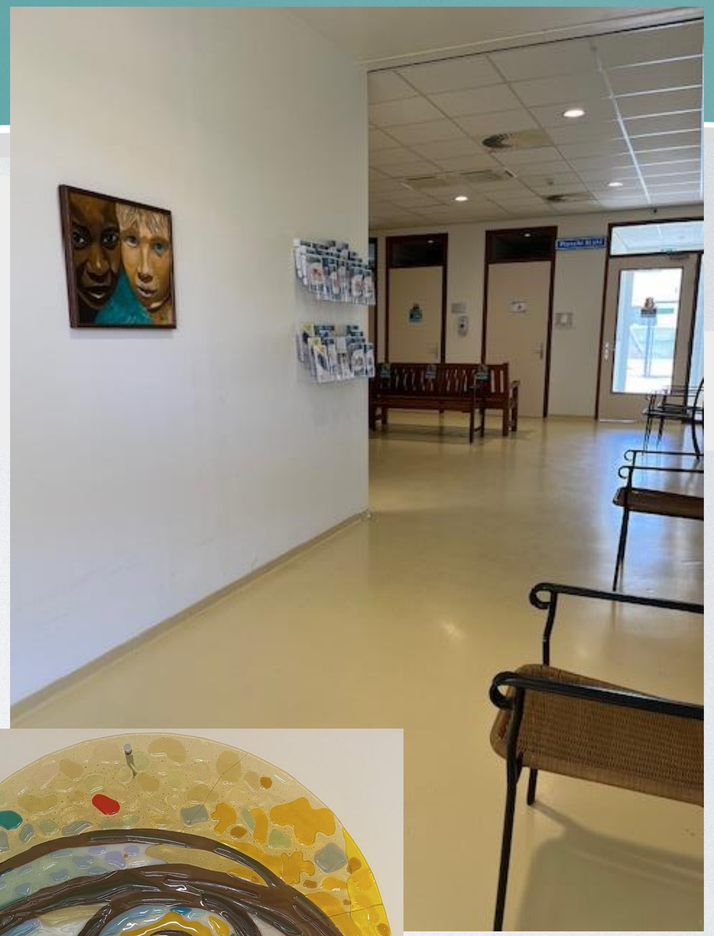
FUNDASHON MARIADAL

OOGPOLI FM

2 oogartsen – om de week dienst
1 TOA
1 Optometrist
1 baliemedewerkster

FUNDASHON MARIADAL

OOGPOLI FM

Mogelijkheid tot:

- FAG
- Pachy
- OCT
- IOLmaster
- AR
- HFA
- Argon laser
- YAG-laser

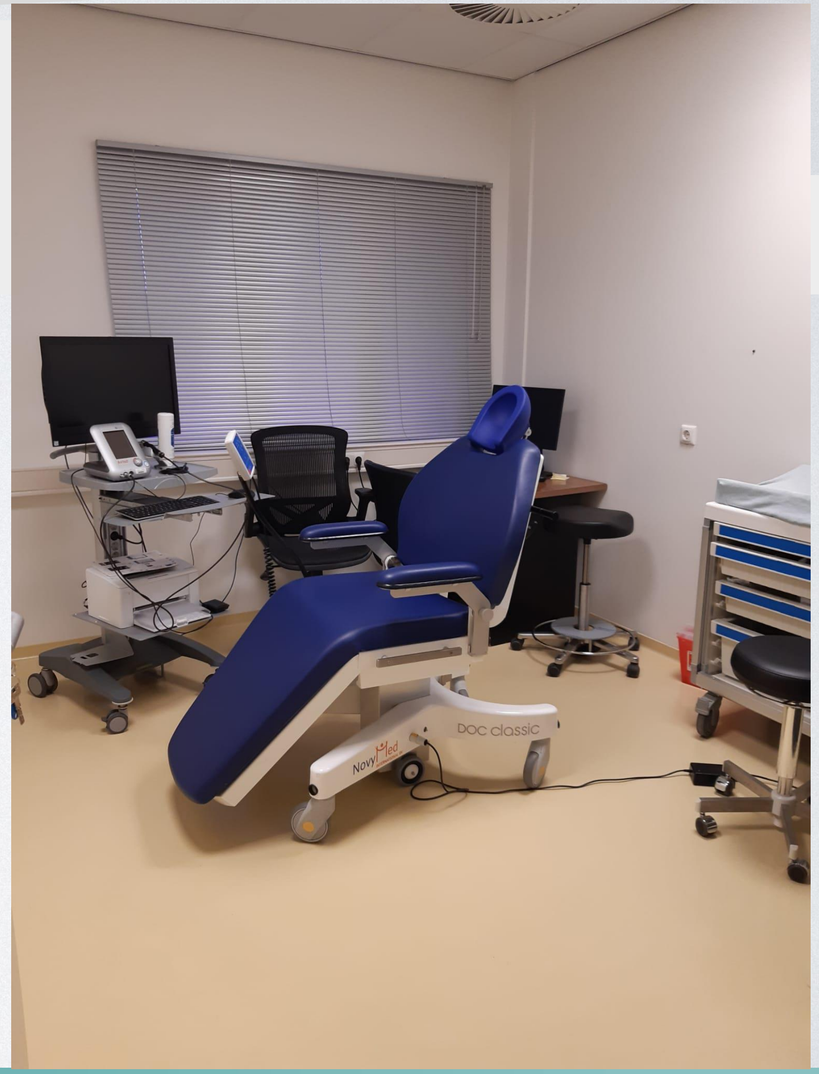
Patricia T.Y. Stappers

FUNDASHON MARIADAL

OOGPOLI FM

- Geen achtersegmentschirurgie
- Hiervoor verwijzing naar:
  - ✓ Curacao
  - ✓ Aruba
  - ✓ Colombia
  - ✓ Nederland

FUNDASHON MARIADAL

2 OPTOMETRISTEN BUITEN FM

- Optica Class
  - Javier Rodriquez
- Buena Vista Optics
  - Nick Madlener

FUNDASHON MARIADAL

UITDAGINGEN

- Vertrouwen vd bevolking
- Samenwerking met Colombia
  - Communicatie naar patient
  - Verschillen in beleidsvoering
- Medicatie
- Spoedgevallen uitvliegen
- OK:
  - Efficientie
  - Instrumentarium/ materialen
- Veel dienst
- Enige met bepaalde expertise – overleg met NL niet altijd mogelijk ivm tijdsverschil
- Generalist + academische mengeling van casuistiek

FUNDASHON MARIADAL

OPLOSSINGEN

- Door groei vd bevolking ook verdere uitbreiding van zorg mogelijk
- Meer budget
- Meer vaste specialisten (langblijvers) – vertrouwen
- Positieve mediaberichten/ mond-tot-mond reclame

FUNDASHON MARIADAL

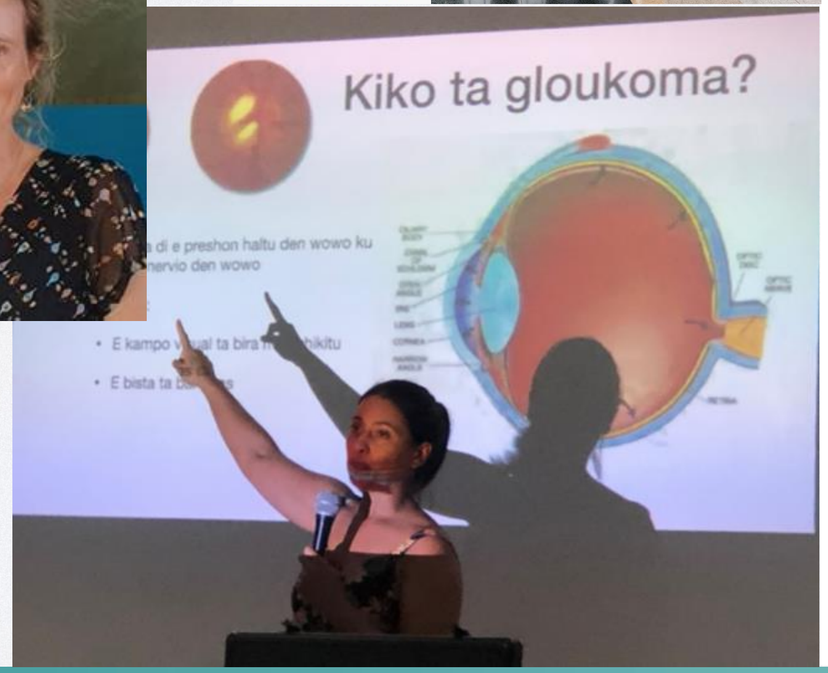
ACHIEVEMENTS

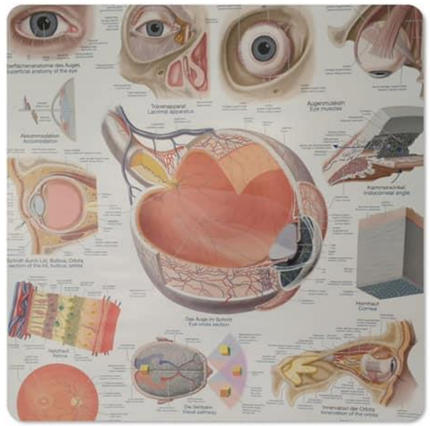
- Continuiteit oogzorg op Bonaire
- Vertrouwen vd bevolking

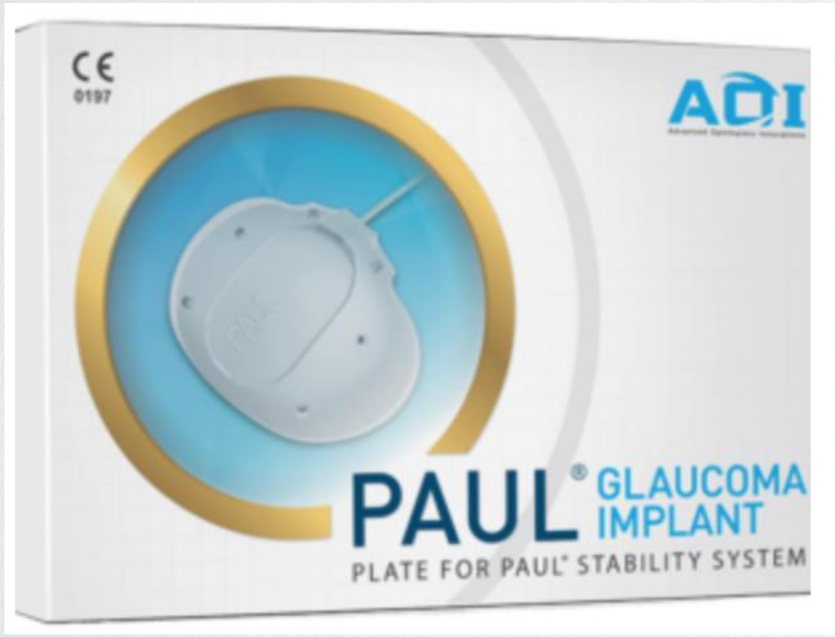
Patricia T.Y. Stappers

FUNDASHON MARIADAL

[PERSBERICHT]

Fundashon Mariadal voert glaucoomoperaties uit

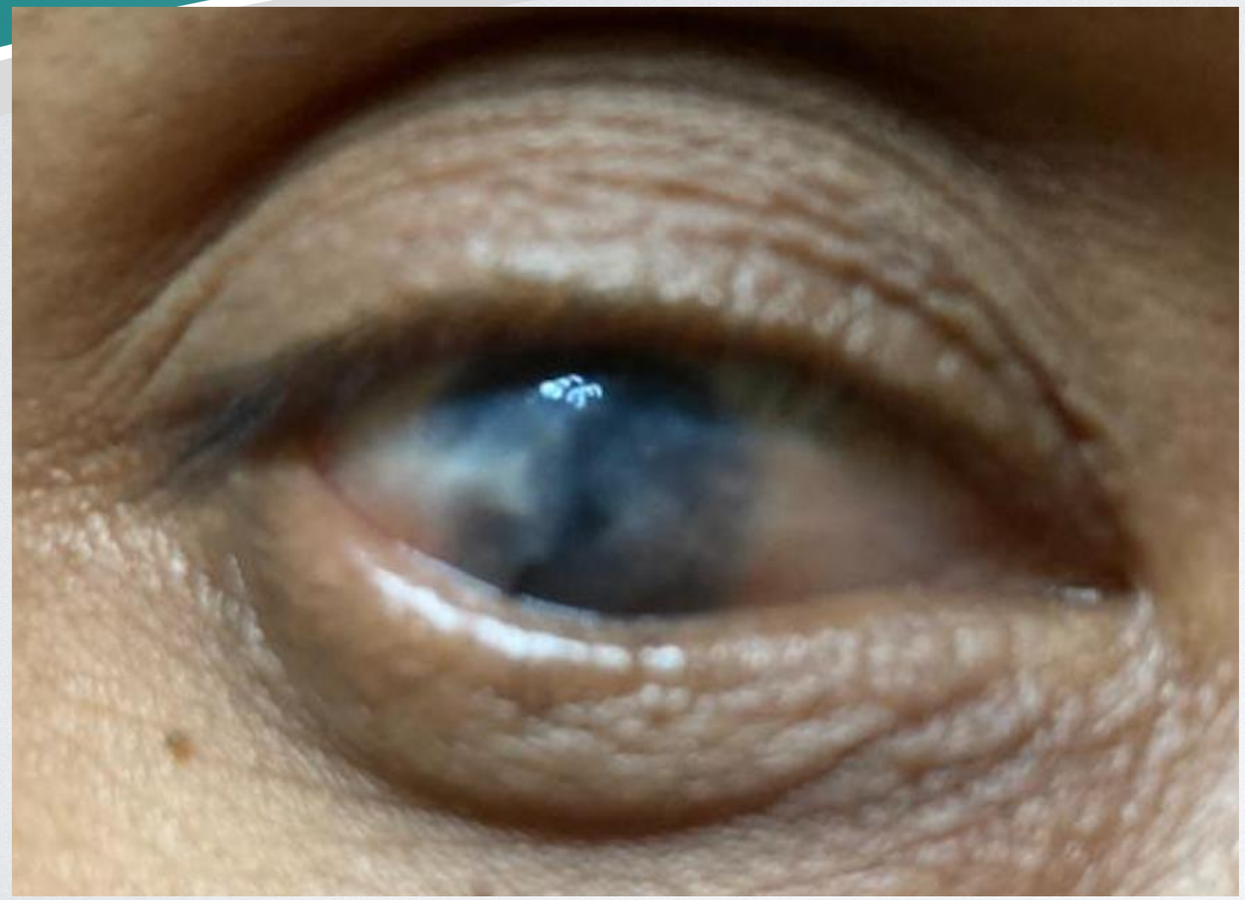
Kralendijk, 11 oktober 2021. Sinds kort voert Fundashon Mariadal glaucoomoperaties uit. Er wordt gebruik gemaakt van het nieuwste implantaat, de PAUL implant. Een gespecialiseerde oogarts verricht de operaties. Voorheen moesten patiënten voor glaucoomchirurgie naar Aruba of Curacao reizen.

FUNDASHON MARIADAL

PTERYGIA

Pre-op visus: 3/60

Post-op visus: 0.6

Patricia T.Y. Stappers

FUNDASHON MARIADAL

OPERATIETECHNIEK

FUNDASHON MARIADAL

BEHANDELING

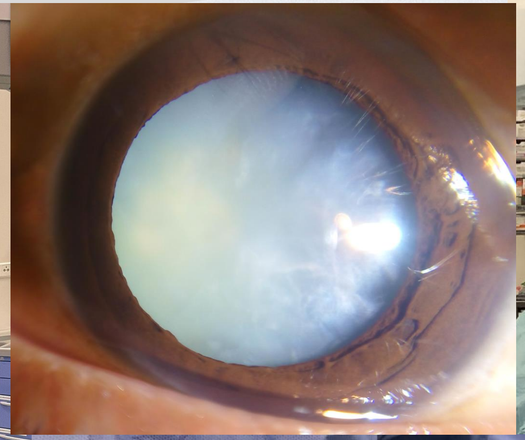
Hogere recidiefkans bij:

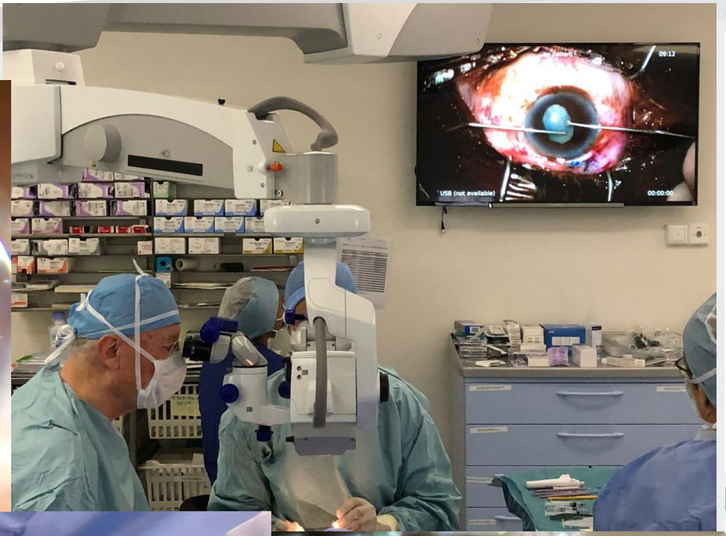
- Kleine graft
- Leeftijd < 30j
- Temporale pterygia, daarom:
  - Grootste graft temporaal
  - Op 4 punten in sclera verankeren

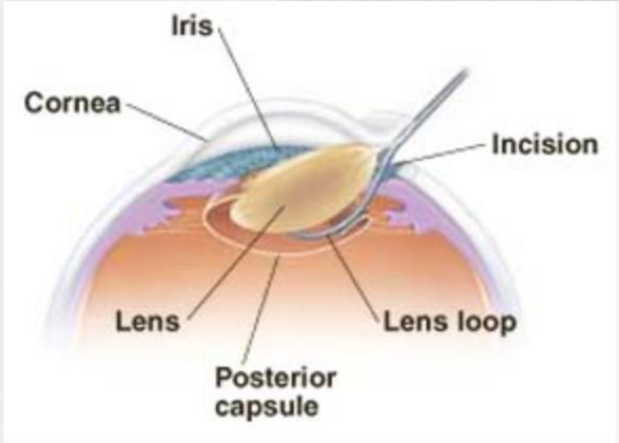
FUNDASHON MARIADAL

ECCE

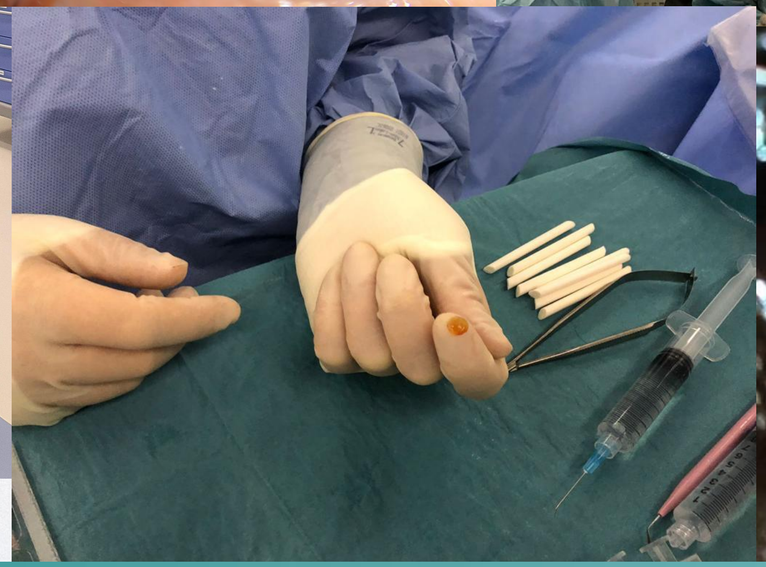

Extracapsular extraction

FUNDASHON MARIADAL

PROTHESES

Okt 2022:

- 1e oogprotheses op Bonaire
  - 10 patienten
- Ocularist: Jelmer Remmers
- Julios Veizaj

Uitzending naar Caribisch Nederland

Door Jelmer Remmers, ocularist

Op 22 oktober jl. vloog ik met mijn collega Julios Veizaj en veel zware koffers vol apparatuur naar Bonaire om samen met de daar gevestigde oogarts dr. Stappers oogprotheses te maken in het ziekenhuis Fundashon Mariadal.

Achtergrond

De afgelopen jaren werden geregeld patiënten vanuit Caribisch Nederland naar mijn praktijk verwezen voor een oogprothese: een zogenaamde medische uitzending. Patiënten kwamen meestal met een begeleider en verbleven een periode in Nederland om eventuele nazorg te kunnen waarborgen. Bij sommige patiënten was er sprake van onderliggend lijden waardoor het veel inspanning en voorbereiding vergde alle noodzakelijke medische zorg te continueren.

In sommige situaties was een uitzending om die reden zelfs onmogelijk, waardoor deze patiënten verstoken bleven van oogprothesezorg. Hierdoor rees het idee voor een zogenaamde 'omgekeerde uitzending': een constructie waarbij de zorgverlener wordt uitgezonden in plaats van de patiënt. Bij voldoende draagvlak is dit ook kosten-effectiever en minder milieubelastend.

Er werd contact gelegd met de rijksdienst Zorg, Jeugd en Jeugd Caribisch Nederland (ZJCN), een onderdeel van het ministerie van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport (VWS). ZJCN fungeert als zorgverzekeraar en hiermee werd een zorgovereenkomst gesloten zoals mijn praktijk dat ook heeft met alle zorgverzekeraars in Nederland. Hierin werd de intentie opgenomen Bonaire minstens éénmaal per jaar te bezoeken.

Omgekeerde uitzending

Na negen uur vliegen en een dag bijkomen van de jetlag richtten we een tijdelijk laboratorium in op de poli oogheelkunde van FM. Een deel van de ingevoerde apparatuur bleef achter op de poli voor toekomstige werkbezoeken. Dr. Stappers selecteerde de patiënten die in aanmerking kwamen voor een oogprothese en zorgde voor de faciliteiten op de poli.

In een week tijd zijn patiënten geholpen die gedurende een lange periode verstoken waren van adequate oogprothesezorg. In sommige situaties was er nog geen prothese gemaakt. In andere situaties was de oogholte ernstig ontstoken of zelfs gecontraheerd (contracted socket syndrome) als gevolg van een niet-passende (ik zag zelfs een zelfgemaakte prothese van omgesmolten PET-flessen!) of een sterk vervuilde of beschadigde prothese.

Ook had de cosmetische situatie veelal niet het niveau zoals dat in Nederland gebruikelijk is, waardoor ook op dit vlak verbetering kon worden gerealiseerd. Dr. Stappers beschikt nu de over de juiste apparatuur, materialen en vaardigheden om in geval van klachten (irritatie, afscheiding) een oogprothese te kunnen polijsten. Op deze manier is de continuïteit van de oogprothesezorg in Caribisch Nederland beter gewaarborgd.

Samenvattend: het afreizen naar Bonaire voor oogprothesezorg was nuttig. En eerlijk is eerlijk, ook aangenaam. Dank aan dr. Stappers en zuster Undine Nahorst van Fundashon Mariadal, medewerkers van ZJCN en de patiënten van Bonaire voor het vertrouwen. Saludos!

Voorbereiding

Er bestaat sinds 2012 een intensieve samenwerking tussen Amsterdam UMC en Fundashon Mariadal (FM): een zogenaamde "jumelage". Op deze basis worden wekelijks medici en paramedici vanuit Amsterdam UMC uitgezonden naar Bonaire voor periodes uiteenlopend van een week tot enkele jaren. Vanwege mijn aanstelling aan het Amsterdam UMC en de jumelage met FM was het een logische stap Bonaire te kiezen als werklocatie om voor patiënten binnen Caribisch Nederland oogprotheses te gaan maken. Hoewel voor dit pilot-bezoek alleen patiënten van Bonaire werden behandeld, is het bij de volgende uitzending voor patiënten van Aruba, Curaçao, Sint Eustatius en Saba ook mogelijk mijn spreekuur te bezoeken.

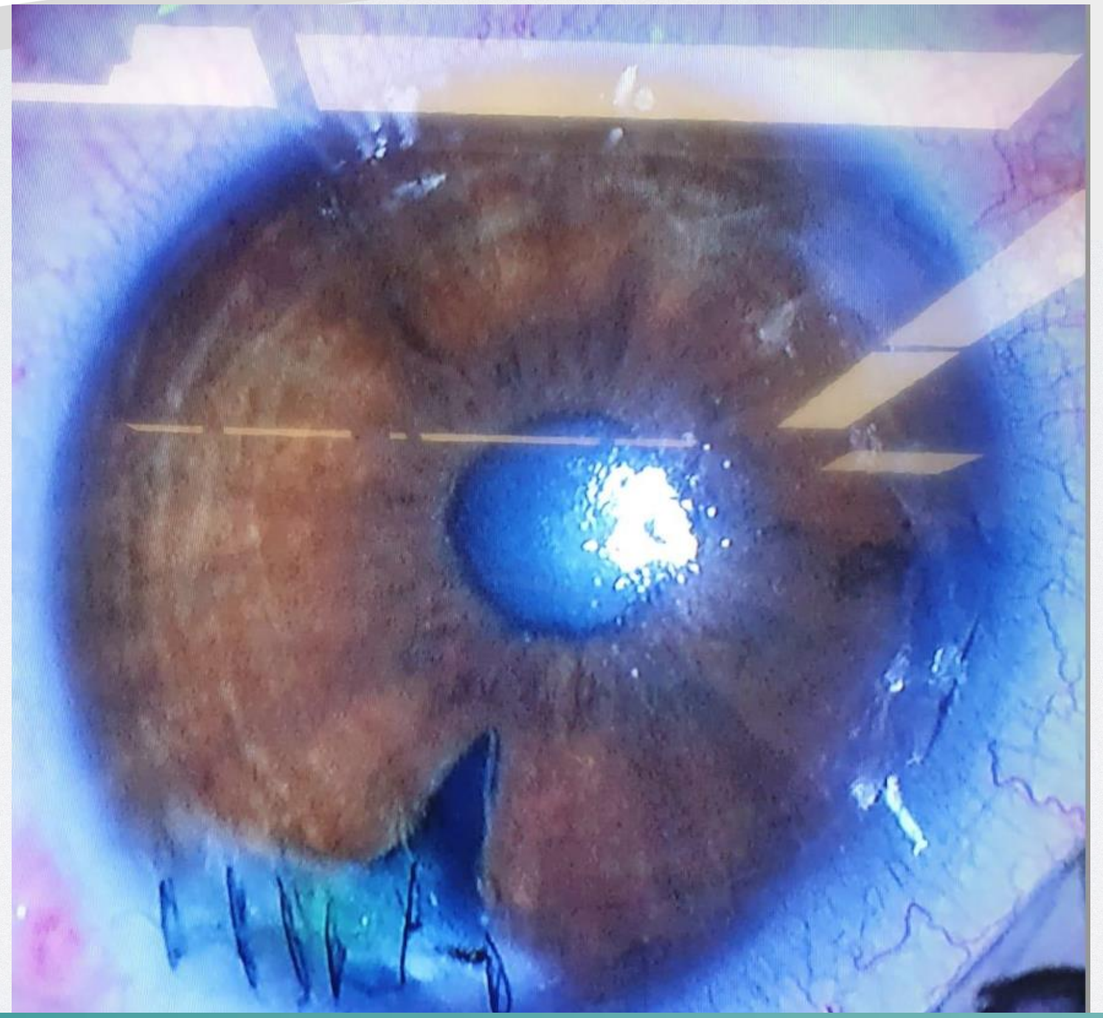
OOG in OOG

pagina 12

Bron: Oog in Oog

FUNDASHON MARIADAL

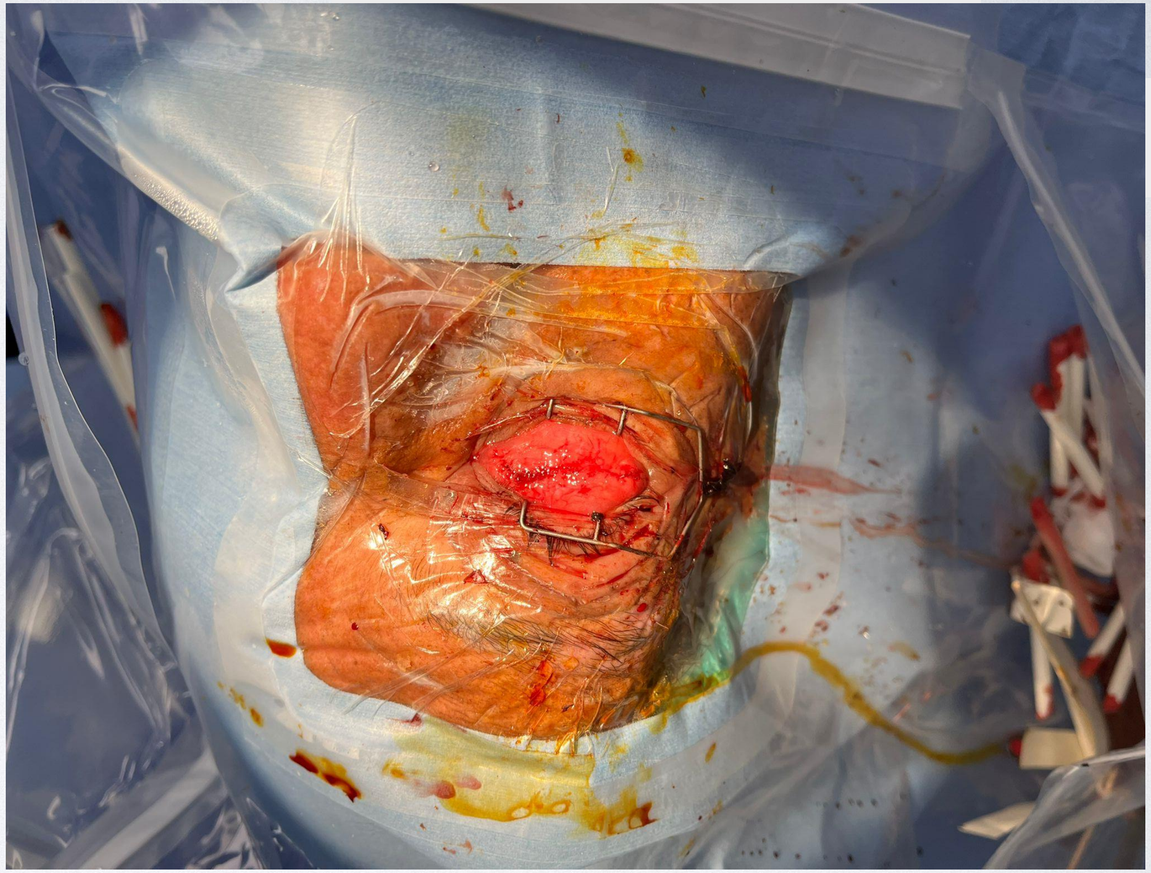
PERFORATIES

FUNDASHON MARIADAL

EVISCERATIE

FUNDASHON MARIADAL

VRAGEN?

Voor meer info:

Email:

oogarts@fundashonmariadal.org

of

patriciastappers@gmail.com

